

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 789/2023
31.05.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Весна Мрдаљ, адвокат из ..., против тужене Музичке школе „Др Милоје Милојевић“ у Крагујевцу, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Крагујевцу, ради накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3523/22 од 21.11.2022. године, у седници одржаној 31.05.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3523/22 од 21.11.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Правноснажном пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3523/22 од 21.11.2022. године, ставом првим изреке преиначена је пресуда Основног суда у Крагујевцу П1 1022/21 од 05.04.2022. године тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужена обавезе да му на име накнаде трошкова за исхрану у току рада за период од 14.05.2018. године до 14.05.2021. године исплати 282.898,12 динара са законском затезном каматом од 17.02.2022. године до исплате и износ од 57.847,07 динара на име законске затезне камате обрачунате од доспелости сваког месечног потраживања до 16.02.2022. године; и на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора за исти период износ од 107.974,99 динара са законском затезном каматом од 17.02.2022. године па до исплате и износ од 22.738,80 динара на име законске затезне камате обрачунате о доспелости сваког месечног потраживања до 16.02.2022. године. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена да на име тужиоца изврши уплату доприноса за ПИО надлежном фонду ПИО за период о 14.05.2018. до 14.05.2021. године на износ главног дуга из става првог изреке под а и б. Ставом

трећим изреке обавезан је тужилац да туженој на име трошкова поступка исплати 9.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужена је изјавила одговор на ревизију са предлогом да се ревизија одбије као неоснована а тужиља обавезе на накнаду трошкова састава одговора на ревизију и таксе по одлуци суда.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, у смислу одредбе члана 408, у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у спорном периоду код тужене радио на месту ... и ... . Према налазу вештака економско финансијске струке утврђено је да у обрачунским листама плата тужиоца није исказивана као посебна ставка, накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора и да је у утуженом периоду тужиоцу исплаћивана плата у висини минималне зараде која је и приказана у обрачунским листама. Висина утужених потраживања утврђена је према одредбама Посебног колективног уговора за средње школе („Службени гласник РС“ број 53/99) и према последњем објављеном податку просечне нето зараде у привредни РС из 2010. године.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев, закључивши да у износу минималне зараде, по дефиницији из члана 111. Закона о раду, не може да буде садржана предметна накнада трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. По мишљењу првостепеног суда, у ситуацији када је тужена тужиоцу исплаћивала минималну зараду, следи да му није исплаћена накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, због чега је дужна да му исплати те накнаде у износу утврђеном вештачењем, а према критеријумима из Посебног колективног уговора за средње школе.

Апелациони суд у Крагујевцу је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев, дајући за своју одлуку аргументе које у свему као правилне и потпуне прихвата и Врховни касациони суд.

Одредбом члана 187. став 3. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 88/2017... 129/2021), прописано је да се на утврђивање и обрачун плата, накнада и додатака запослених у установи примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама.

Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19) прописује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих

примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе (члан 1. став 1. тачка 3). Одредбом члана 3. став 1. тог Закона, прописано је да основицу за обрачун и исплату плата утврђује Влада, осим за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне скупштине Републике Србије. Чланом 4. став 1. истог Закона прописано је да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, док је одредбом из става 2. истог члана прописано да коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Посебан Колективни уговор за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“, бр. 21/15 и 92/20), у одредби члана 20. прописује елементе за утврђивање плате. Плата се утврђује на основу основице за обрачун плате, коефицијента са којим се множи основица, додатака на плату и обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плата у складу са законом (став 1). Уколико је основна плата запосленог, која је утврђена на основу основице за обрачун плата и коефицијента из прописа о коефицијентима за обрачун и исплату плата, за пуно радно време и остварени стандардни учинак, мања од минималне зараде, основна плата запосленог утврђена на горе описани начин, исплаћује се у висини минималне зараде (став 2). Чланом 26. овог Посебног колективног уговора регулисано је право запослених на накнаду трошкова, али није уговорено право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Законом о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 113/17), у одредби члана 111. став 1. и 2. прописано је да запослени има право на минималну зараду за стандардни учинак и време проведено на раду, а да се минимална зарада одређује на основу минималне цене рада утврђене у складу са овим законом, времена проведеног на раду и пореза и доприноса који се плаћају из зараде; чланом 118. став 1. прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то, између осталог, за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин (тачка 5.) и регрес за коришћење годишњег одмора (тачка 6.), а према ставу 2. истог члана, висина трошкова из става 1. тачка 5. овог члана мора бити изражена у новцу. Одредбе овог Закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није другачије одређено, на основу одредбе члана 2. став 2. тог закона.

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 44/01... 58/14), коју је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Одредбом члана 2. став 1. тачка 2. те Уредбе утврђени су коефицијенти за обрачун исплата запослених из члана 1. ове Уредбе, које се примењују на запослене у средњем образовању.

У конкретном случају, тужилац је запослен у средњој музичкој школи, па се на утврђивање и обрачун његове плате, као и накнада и додатака по основу рада

примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Супсидијарна примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом положај, права, обавезе и одговорностим запослених нису другачије уређени. Пошто посебан закон – Закон о платама у државним органима и јавним службама прописује да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, следи да та одредба посебног Закона искључује примену опште норме из Закона о раду. Посебним Колективним уговором за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика није предвиђено право запослених на накнаду трошкова за исхрану у току рада и трошкова регреса за коришћење годишњег одмора. Дакле, како на основу члана 4. став 2. цитираног Закон о платама у државним органима и јавним службама, као *lex specialis*, произлази да су примања по основу накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора садржана у коефицијенту као једном од елемената плате, то не постоји правни основ за остваривање предметног права тужиље. Тај основ не постоји ни у општем акту. Сагласно наведеном, тужиоцу не припада право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора пошто су те накнаде садржане у коефицијенту његове плате, па је стога чињеница да му је у спорном периоду исплаћивана минимална зарада (као она основна плата која се исплаћује у тој висини у ситуацији када је била нижа од минималне зараде) без утицаја на другачију одлуку јер она не активира права из Закона о раду као општег закона.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

Тужена је успела у поступку по ревизији па јој на основу одредбе члана 165. став 2. у вези члана 153. став 1., 154. и 163. став 2. ЗПП припадају одређени трошкови целог парничног поступка, у износу који би се странци признао на име награде адвокату у смислу члана 162. ЗПП, и то за састав жалбе и ревизије по 18.000,00 динара, све према Адвокатској тарифи важећој у време предузимања ових парничних радњи.

Врховни суд је применом одредбе члана 165. став 2. ЗПП одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић